

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravništvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.— četrtletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVIŠEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo:
Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: petič vrsta 15 v, osmrtnice, poslana na zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Volitev v trgovsko in obrtniško zbornico za Kranjsko.

Kandidatje nar.-napred. stranke so:

Za srednjo trgovino

(rdeče glasovnice):

Viktor Rohrmann, trgovec in posestnik, Ljubljana,

Feliks Urbanc, trgovec in posestnik, Ljubljana,

Josip Perdan, trgovec in posestnik Ljubljana.

Za malo trgovino

(modre glasovnice):

Ivan Korenčan, trgovec v Ljubljani,

Ivan Kostevec, trgovec v Ljubljani,

Josip Kraigher, trgovec v Postojni.

Za veliko obrt

(rumene glasovnice):

Ivan Bonač, tovarnar in posestnik v Ljubljani.

Za srednjo obrt

(bele glasovnice):

Ivan Rakovec, tovarnar in posestnik v Kranju,

Ivan Schrey, pekar in posestnik v Ljubljani,

Fran Ksaver Stare, sobni slikar in posestnik v Ljubljani, Sodna ulica.

Lavoslav Bučar, gostilničar in posestnik, Kostanjevica.

Za malo obrt

(zeleno glasovnice):

Engelbert Franchetti, brivski mojster v Ljubljani.

Opozorjamo, da morajo ženske volilke v eni ali drugi volilni kategoriji, ki nimajo po obrtnem redu postavljenega upravitelja — kar je redek slučaj — same podpisati glasovnico, poleg njih pa tudi kak moški pooblaščenec, ki mora svojemu podpisu dostaviti: pooblaščenec. Tak pooblaščenec more samo za eno volilno podpisati.

Dr. Sušteršič v škripcih.

Dr. Trillerjevo očitje, da je deželni glavar dr. Sušteršič prelomil častno besedo in da je klerikalna stranka brez častne besede je neizrečeno razburila klerikalce. Njihova čast je bila tako angažirana, da bi dr. Sušteršič na vsak način moral izjaviti konsekvence in odložiti glavarsko čast. Temu koraku bi neizogibno sledil popoln propad klerikalne stranke! Jasnje je torej bilo, da mora dr. Sušteršič podvzetivse, da reši sebe in stranko. Baj je bil pri tej aferi soudeležen tudi deželni predsednik Schwarz, ki je — kakor se zadržuje — pritisnil na deželnega glavarja, da reši kot zaupnik

krone osebno čast. Dr. Sušteršič pa se ni dolgo pomišljal, vzel je roke revolver ter ga pritisnil na prsi ljubljanskega župana dr. Tavčarja in prsi podžupana dr. Trillerja. Ne vemo s čim je vse pretil dr. Sušteršič, to pa vemo, da je rotli ljubljanska poslanca, da naj zadevo mirnim potom rešiti pomagata, ker sicer bo on in njegova stranka izvajala nad Ljubljano skrajne represalije. Rezultat teh njegovih groženj je bil, da je izsilil znano izjavo. Kako huda je predla dr. Sušteršiču dokazuje dejstvo, da se je kar sam postavil v lastni stvari za sodnika. Njegova čast, čast njegove stranke je bila angažirana, a on se ni podvrigel niti razsodbi c. kr. okrajnega sodišča, niti razsodbi razsodišča odvetniške zbornice, niti razsodbe kake mešane komisije. Niti tega ni dopustil, da bi v njegovi zadevi intervenirale tretje, neprizadete osebe. On sam ni samo on je vzel na protokol grofa Barkota, dr. Tavčarja in dr. Trillerja z nekako tako oblastjo, kot vzame na zapisnik policijski šef Lavter kakega krivca. Vso svojo moč, vso svojo uradno avtoriteto, vso raiiniranost je po rabil dr. Sušteršič, da je izsilil izjavo. Huda je predla dr. Sušteršiču, da se je zadovoljil s tako izjavo kot jo je podal dr. Triller za svoj izgovor. Nobenega preklica ni v njej, nobenega obžalovanja. Samo izjava, da klerikalci niso imeli slabega namena, ko so prelomili besedo, samo izjava, da klerikalci niso hote in namenoma prelomili besede. Iz izjave jasno zveni nova konstatacija, nova trditev, da so klerikalci vendarle prelomili besedo in napravili najostudnejše zakonolomstvo.

Da dr. Trillerja izjava ni nikako zadostila za dr. Sušteršiča, je dokaz tudi to, da ž njo niso bili klerikalci zadovoljni. Tudi sam dr. Sušteršič je ni hotel sprejeti in šele ko je dobil odgovor, da drugače izjave pod nobenim pogojem ne dobi, je bil dr. Sušteršič prisiljen sprejeti izjavo, ki ni po svoji vsebini ničesar drugega kot novo razžaljenje za dr. Sušteršiča in njegovo stranko. Da je temu tako, dokazuje zopet dejstvo, da pošiljajo sedaj klerikalci po »Slovenec« članke, v katerih pripisujejo izjavi čisto drugo vsebino kakor jo pa ima. Celo v goriške liste je dr. Sušteršič inmenom deželnega odbora poslal uradni popravek sestavljen na podlagi razsodbe dr. Sušteršiča samega o njegovi lastni osebi. Toliko previden pa je bil dr. Sušteršič, da je v Gradec poslal izjavo, ki jo je podpisal glavarjev namestnik dr. Lampe, seveda samo za to, da bi dr. Sušteršič zglejal kot da bi se njegova čast rešilo v njegovi nenavzočnosti in nepristransko po neprizadetih ljudih. Tega seveda Lampe ni nikjer priobčil, da je dr. Sušteršič sam bil sodnik o sebi ter da je on sam izsilil izjavo in da ga pri tem poslu prav nič ni bilo sram da je to storil kot deželni glavar in zaupnik krone. Zanimivo je tudi, da so klerikalci šele potem začeli reševati svojo čast, ko je prišel pritisk nanje od zgoraj. Mirno so požrli trditve dr. Tavčarja v deželnem zboru, da bo dr. Sušteršič — ako razveljavi stranke mandata Ribnikarja in Reiserja — odšel iz zbornice s prelomljeno besedo. Takrat je bil čas, da bi se klerikalci premislili, takrat je bil čas, da bi klerikalci reagirali. Dr. Sušteršič bi lahko prekinil za nekaj minut sejo, da bi se prepričal jeli so dr. Tavčarjeve trditve pravilne ali ne. Tega pa klerikalci niso storili, marveč so jo, opozorjeni da bodo prelomili besedo, tudi dejansko prelomili.

Takrat seveda dr. Sušteršič še ni čutil kako dalekosežne posledice bo zanj in za njegovo stranko imelo to očitje. Tri dni po tem očit-

tanju ta kavalir še ni niti zahteval, niti dobil zadostjenje zanj. Šele po dr. Trillerjevem govoru, ko je dr. Sušteršič spoznal opasnost položaja in ko so vsi juristi, kar jih premore klerikalni štab, si glavo ubijali z zožitimi kako bi se dalo izrezati, je deželni glavar zagrabil za revolver in izsilil iz dr. Tavčarja in dr. Trillerja izjavo. Če je torej dr. Triller v silobranu podal izjavo, ki nič ne pove in ki le z nova potrjuje izrečene očitke, proti glavarju, in proti klerikalni stranki, še ni na stvari ničesar izpremenjenega. Dr. Triller je delal klerikalcem očitke na podlagi stenografičnega zapisa.

Na tem tudi ničesar ne izpremeni naročena interpelacija Lampeta v deželnem zboru in odgovor deželnega glavarja. Klerikalci se hudo motijo če mislijo, da se da že s takimi konstatacijami — brez dokazilnih sredstev — rešiti iz škripcev in ovreči opravičene napade.

Njegovi argumenti še danes drže in dokler drže ti, tako dolgo je S. L. S. stranka brez časti, toliko časa so klerikalci brezčastni besedolomci.

Klerikalci naj tudi nikar ne mislijo, da bodo iz Trillerjeve izjave kovali kapital proti narodni napredni stranki. Podana je bila izjava brez vednosti izvrševalnega odbora, brez vednosti kluba deželnih poslancev in je danes še kot taka čisto osebna zadeva prizadetih.

Umevno pa je, da zanj dr. Triller jamči osebno in da je zanj odgovoren nele strankin centralnim organizacijam, marveč tudi svojim volilcem. Kako bo svojim pristašem pojasnil in utemeljil svoj korak in kako bodo razsodili naši pristaši, to v danem položaju klerikalcev prav nič ne briga in niti najmanj ne zmanjša očitkov, ki se danes leže na njih. Sicer se pa ne suče vprašanje okoli izjave in častne besede, marveč okoli razveljavljenja mandatov narodnih naprednih poslancev Reiserja in Ribnikarja.

Glede pravilnosti taktike dr. Trillerja so lahko mnenja naših pristašev različna, edini pa smo prav vsi v tem, da so klerikalci napravili z razveljavljenjem mandatov nasilno zakonolomstvo, ki ne sme ostati brez maščevanja pri vseh bodočih volitvah.

Široke vrste naših volilcev na katerih sloni nar. napredna stranka ne klonajo in se ne strajajo še večjih klerikalnih nasilstev. Raje naj poginemo kakor da bi omagali sredi boja in vrgli puško v koruzo. Bolje, da v boju za resnico in pravico takoj častno izdihnemo pošteno slovensko dušo, kakor da bi se udali skušnjavam klerikalnega izdajalca naroda in se zaslužili ožilindrani stranki, ki pozna le slepilo in nepošteno politiko.

SPLOŠNI PREGLED.

Kapitulacija krščanskih socialcev. V svoji politični nedoslednosti so si klerikalci vsega sveta popolnoma enaki. Nimajo nikakega programatično določenega stališča, ker njih politika je vedno samostojna in odvisna od volje onih, ki vzdržujejo klerikalno politiko. To se je jasno pokazalo v gonji, ki so ji dunajski krščanski socialci in za njim vsi avstrijski klerikalci — tudi ljubljanski »Slovenec« je pričapil — uprizarili proti Ahrenthalu. Od časa aneksijske krize dalje je bil Ahrenthal bog klerikalcev, bili so njegovi največji zagovorniki. Kar naenkrat pa so se spremenili, zahtevalo se jim je konflikta z Italijo, kar pa je Ahrenthal preprečil s tem, da je provzročil odpust šefa generalnega štaba Hotendorfa. To

je pa razvnelo do skrajnosti klerikalce, očito so šli v boj proti Ahrenthalu najodličnejši klerikalci, skrajno uničujočo kritiko je izrekel o Ahrenthalovi politiki baron Fuchs, za njim pa drugi; žugali so, da bodo v delegaciji obracunali z Ahrenthalom. Toda ta gonja je začela presedati tudi merodajnim krogom in prišel je zopet preokret. Včeraj je imelo na Dunaju predsedstvo krščanske socialne stranke sejo, katere so se udeležili tudi vsi delegatje stranke. Govorilo se je o politiki zunanje ministrstva in debata je pokazala popolno kapitulacijo klerikalcev pred Ahrenthalom. Izjavili so slovesno, da klerikalni napadi proti Ahrenthalu niso bili nikdar osebni ampak stvarni, krščanski socialci so odločno za obnovitev trozveze, one trozveze, ki so jo pred par dnevi proglasili kot nepotrebno in Avstriji škodljivo. Podčrtati pa je treba naslednjo izjavo, ki je precej trd oreh za vesoljni klerikalizem. Krščanski socialci izjavljajo namreč: Nikdar se nismo zavzemali za bedasto (absurdno) misel, da bi podvzeli vojaški podvah za obnovitev papeške države. S to svojo izjavo so se dunajski krščanski socialci postavili v načelno nasprotje programa političnega klerikalizma, ki hoče obnovitev papeške države! Seveda naše klerikalce to nič ne briga, ti so morali podati to izjavo in njih gonja proti Ahrenthalu je zalostno končala. Ta slučaj je zopet jasen dokaz, kako nesmotren, nesamostojen je politični program klerikalcev, ki so odvisni vedno od vplivov posameznikov in pa merodajnih krogov. Ako bodo pa razmere kazale, bodo klerikalci jutri preklicali to izjavo, seveda ako dobe zato svoj imprimatur od psvetne in cerkvene gosposke!

Odgoditev štajerskega deželnega zbora. Tekom današnjega dneva dobi štajerski deželni glavar cesarsko pismo, s katerim se proglašča odgoditev štajerskega deželnega zbora. Odgoditev je bila že zdavnaj pripravljena, a vlada je še vedno upala na kak uspeh. Skoro šest tednov so se vlekle ta pogajanja med vlado Slovencev in Nemci, dosegel je že skoraj sporazum, kakor se je poročalo, a naenkrat je bilo vsega konec in moralo se je konstatirati, da je vsako nadaljnje pogajanje brezuspešno. Odgoditev so pa izzvali slovenski klerikalci s svojo izjavo, da odklanjajo vsako tuđ desetodstotno zvišanje deželnihi doklad, da bodo vsled tega obstruirali proračunsko predlogo. »Tagespost« pravi o taktiki slovenskih klerikalcev, da je njih stališče samo strankarsko, da so njih zahteve samo pesek v oči. Klerikalci so hoteli razpust štajerskega deželnega zbora ne pa samo odgoditev, to pa zaradi tega, da bi slovenskim naprednjakom v novem volilnem boju odvzeli edini mandat. To je bil oni nepremagljivi povod, da klerikalci niso hoteli na noben način odnehati od obstrukcije. Toda dolgo ne bo z odgoditvijo pomagano, pride razpust in kdo ve ako bo naš deželni zbor delazmožen, dokler ne izpolni slovenskih zahtev. Kam pelje ta pot? Do popolnega bankerota, kateremu se brzo približujejo vse razmere.

DOPISI.

Z Viča. Za spreobrnjenje »neke duše« molijo naši patri vsako nedeljo po pridigi. Kdo je ta duša pregrešna? Različno ugibajo ljudje. Eni pravijo, da prosijo naši pastirji Očeta nebeškega, da bi tisti čuk iz Rožne doline, ki je v odsotnosti svoje žene poskušal srečo pri ne-

LISTEK.

J. BARBEYD' AUREVILLY:

Maščevanje žene.

(Dalje.)

Nekega večera sva sedela kakor po navadi skupaj, kakor sva preživljala naše življenje, odkar sva se ljubila, sama, združena s pogledom; on pri mojih nogah, pred menoj, kakor pred Prečisto Devico, in tako globoko zatopljen, da nisva potrebovala nikakih nežnosti. Hipoma pa je bil vstopil vojvoda z dvema črnecema, ki jih je bil pripeljal s seboj iz kolonij, kjer je bil dolgo guverner. Nisva jih zapazila v svoji nebeški zamaknenosti, ki je odpeljala najini združeni duši v neznanе vse-tove — kar je v hipu padla Estebanova glava težko v moje naročje. — Bil je zadavljen! Črna sta mu bila vrgla grozno laso okoli vratu, s katerim ubijajo v Meksiki bivole.

Zgodilo se je, kakor bi udarila strela! Vendar strela, ki me ni ubila. Nisem omedlela, nisem zakričala. Solza ni kanila iz mojih oči. Nema in odrevenela sem obstala v neizrek-ljivi grozoti, iz katere sem se prebudila z raz-trganim bitjem. Čutila sem, da so mi odprli prsa in iztrgali srce. Ah, niso ga iztrgali meni; Estebanu, mrtvemu Estebanu, ki je ležal zadavljen pri mojih nogah s prepanimi prsi, sta iztrgali poštasti srce! Čutila sem, tako sem bila z njim združena v ljubezni, kar bi čutil Esteban, če bi živel. Čutila sem bolečine, ki jih njegovo truplo ni občutilo in to me je vzdramilo iz otrplosti, ki se me je polastila, ko so ga zadavili. Vrgla sem se jim nasproti: Je sedaj uni-

čite še mene, sem zakričala. Hotela sem umreti iste smrti in ponudila sem glavo ostudni zanjki. Ze sta se pripravila, da jo zagrabita, kar je zaklical vojvoda, ponosni vojvoda, ki je smatral sebe za plemenitejšega, kakor kralja: »Kraljice se ne dotikajte« in ju odgnal z udarci pasjega biča.

»Ne, gospa, živeli boste«, mi je rekel, »v večem spomin na to pa, kar boste sedaj videli«... in zaživžljal je. Dva strašna divja psa sta pridrvela. »Vrzite psom srce izdajalca, da ga požoro!« je zapovedal.

Pri teh besedah se je nekaj vzdignilo v meni, niti sama ne vem kaj:

»Idi, maščuj se temeljitejšo!« sem mu rekla.

»Meni je daj, da je smel!«

Obstal je kakor pribit ob moji misli... »Ti ga torej ljubiš brezumno?« je vprašal.

»Ah, ljubila sem ga s strastjo, ki je bila pretirana sedaj do skrajnosti. Ljubila sem ga tako zelo, da nisem občutila, niti strahu niti studa pred tem krvavečim srcem, ki je ležalo še celo pred menoj, še gorko od mene in hotela sem je shraniti v sebi, to srce... Na kolenih, s sklenjenimi rokami sem prosila zanj. Hotela sem temu plemenitemu, oboževanemu srcu prihraniti ono bogoskrunsko, vnebojijoče onečaščenje... obhajala bi se s tem srcem, kakor s hostijo. Ali ni bil moj Bog!...«

Spomin na Gabrielo de Vergy, katere zgodbo sva pogosto z Estebanom skupaj čitala, se mi je pojavil pred očmi. In zavajala sem jo!

Bila je srečnejša, ker je dala svoja prsa za grobnico možu, ki ga je ljubila. Tako velika ljubezen pa je napravila vojvodo neizprosnega. Njegovi psi so raztrgali srce Estebanovo pred mojim očmi. Vrgla sem se med nje in se trgala z njimi zanj. Nisem ga jim mogla izpuliti. Pokri-la sta me s strašnimi ranami, obrgizla sta me

in si brisala krvave gobce ob mojo obleko.«

Prestala je. Pobeldele je pri spominu kakor mrljci, vzdignila se je hropeče, pograbila z divjo gesto bronast držaj nekega predala, odprla ga in pokazala Tressigniesu razcefrano obleko, ki je nosila na mnogih mestih krvave sledove: »Vidite«, je rekla, »to je srčna kri moža, ki me je ljubil, srca, ki ga nisem mogla iztrgati psom! In kadar sem sama v tem ostudnem življenju, katero živim, kadar se stresam od gavnosti, kadar mi gnusoba stopa v oči in me duši, kadar opeša v meni duh maščevanja, kadar se povrne vojvodinja in me odreši od vlačuge, takrat se zavijem v to obleko, svoje oskrunjeno telo pokrijem z rdečimi s krvjo napolnjenimi gubami in se ocravam v svojem maščevanju. Talisman so, krvave cunje! Kadar jih čutim okoli telesa, popade me besnost maščevanja v drobnoju, in je mi, kakor bi zadobila moči za večnost!«

Tressignies je trepetal, ko je poslušal strahotno žensko. Trepetal je pred njenimi gestami, pred njenimi besedami, pred njenim obličjem, ki je postal obraz Gorgone; bilo mu je, kakor da vidi kače ovite okoli nje glave, ki jih je nosila v srcu.

Začel je — zastor se je dvigal! — razumevati besedo »maščevanje«, ki jo je ponavljala tako po gosto in ki ji je plamtela celo dobo na ustnicah.

»Maščevanje! Do«, je povzela, »razumete sedaj, kaj pomeni, moje maščevanje! Iskala sem je, kakor se išče bodalo, ki prizadane največ bolečine, ki najbolj razmesari s svojim rezilom sovražno bitje, ki ga hočem uničiti. Umoriti ga z enim mahom, tega nisem hotela! Ali je usmrtil Vasconcellos z mečem, kakor plemiča? Ne! dal ga je ubiti svojim slugam. Njegovo srce je vrgel psom in njegovo truplo morebiti v mrtva-

šnico. Nikdar nisem zvedela. Samo umoriti ga za vse to? Ne! Premilo bi to bilo in preurno! Zahtevalo je nekaj počasnejšega in grozovitejšega... In vojvoda je bil hraber.

Ni se bal smrti. Sierra-Leoni so mu vendar nasprotovali. Njegov ponos, njegov neukrotljivi ponos je postal strahopeten, kadar je šlo za sramoto.

In v ta ponos sem ga morala zadeti in ga križati. Ime sem morala oskruniti, na katero je bil ponosen. In prisegla sem, da spremenim to ime v sramoto, v govno, v blato in ga potopim v močvirju!

In zato sem postala, kar sem — javna vlačuga — vlačuga Sierra-Leone, ki ste naleteli nanjo danes zvečer!...«

Govorila je te besede z očmi, iz katerih se je usipal ogenj radosti, da je tako izborno namerila.

»Vendar«, je vprašal Tressignies, ve li vojvoda kaj ste postali?«

»Če še ne ve, izve gotovo nekega dne«, je odgovorila z gotovostjo ženske, ki je poskrbela, za vse, ki je z vsem računala in je bila gotova bodočnosti. »Glas o tem, kar počenjam, ga more doseči vsak dan in moja sramota ga bo onesnažila z blatom! Eden od ljudi, ki prihajajo sem, mu more pljuniti v obraz sramoto njegove žene, izvržek, ki se ne da izmiti; pa to bi mogel biti le slučaj in maščevanja ne morem izročiti slučaju. Sklenila sem, v njem poginiti, da bo sigurnejše; moja smrt je bo zapečatila in skončala.«

Tressignies je postal zmeden po zadnjih skrivnostnih besedah; pa skoro se je določeno izrazila:

(Dalje.)

ki deklici, spoznal sramoto, ki jo je napravil viškim orlom. Drugi imajo v mislih patra Fedodorja. Ta je začetek vseh preprirov v fari, on je zanesel razdor med sosedje, preje mirna občina je sedaj razdejana političnih strasti. Župnik kregajo in svare to zgago; miren mož so in sovražijo prepri. Goreče molijo: »ignosce domine« odpusti mu Gospod. Tretji menijo sedanjega načelnika orlov. Moža je kaj lahko dobiti na to ali ono stran. Nekdaj se je imenoval ta korenjak »deteljica« viškega Sokola; ko je pa zagledal pri klerikalnih bogato obloženo mizo, prijel se ga skomine in poposil je za stolček v Društvenem domu. Kaj lahko se zgodi, da postane »viška deteljica« jutri rudečkar. In zato ponizno prošnje: Bog ohrani ga nam stanovitnega v spreobrnjenju. Amen!

DNEVNI PREGLED.

Trgovci in obrtniki, spominjajte se, da so vas klerikalci hoteli uničiti s konsumnimi dajatvami in da je vam edino napredna stranka stala v tem težkem boju od strani, zavedajte se, da so klerikalci osredotočili vse svoje težnje na to, da ugonobe krepak in svoboden trgovski in obrtni stan, ter volite kot en mož kandidate, ki jih vam priporoča narodno-napredna stranka. — V Ljubljani, dne 31. januarja 1912. — Za volilni odbor: Dr. Ivan Tavčar, župan ljubljanski. Dr. Fran Novak, deželni poslanec.

Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico. Volilne legitimacije in glasovnice za letošnje dopolnilne volitve v trgovsko in obrtniško zbornico se bodo danes, dne 4. februarja, zvečer oddale vse hkratu ljubljanski glavni pošti ki jih bo odpravila z nedeljskimi nočnimi vlaki, tako da se bodo volilni dokumenti v ponedeljek 5. februarja mogli začeti volilcem dostavljati. Te pošiljave se morajo dostaviti v lasne roke adresata, tako da jih ne more nihče drugi sprejeti. Adresat mora prejem lastnoročno na oddajnem listu potrditi. Volilcem, ki bi jih pismo- noša ne našel, bo pustil naznanilo (aviso), da morejo na pristojni pošti dvigniti pošiljatev. Priporoča se, da se v takih primerih volilec (adresat) preskrbi s primerno legitimacijo o osebni identiteti. Nedvignjene ali nedostavljene pošiljave bo pošta vrnila c. kr. volilni komisiji v Ljubljani.

Kako psuje »Slovenec« gostilničarje. Včerajšnji »Slovenec« na prav nečeden način psuje gostilničarje s farizeji in drugimi psovskami. Pravi, da so liberalni »oštirji« — tako imenuje »Slovenec« gostilničarje — tisti, ki zabavljajo čez odpravo praznikov, ker se boje, da bodo odslej dalje nekaj manj dobili, ker bodo rajne hodili ljudje ob odpravljenih praznikih za poštenimi in nujnimi opravki kakor pa v oštarije. Tako vdari »Slovenec« in klerikalci kjerkoli more čez obrtnika, osobito čez gostilničarja. Za praznike tem farizejem res nikoli ni bilo in še nedelje bi odpravili, ako bi vedeli, da bi s tem uničili gostilničarje n druge stanove.

Mesarji so razburjeni radi deželne mesnice. Med mesarji kar vre vsled tega, ker je klerikalna deželnozbornica večina sprejela predlog za deželno klavnico. Kako pa tudi ne! Obrt bo popolnoma ubita, povrh bodo pa še ljudje pri davkih doplačevali za nesrečne eksperimente dr. Lampeta. Neverjetno je kaj si vse to človeče upa. Pojma ima o težki mesarski obrti toliko kot ima mesar pojma kako se bere maša in vendar se drzne ta človek spuščati se v tako strašne špekulacije. Lampe pravi, da bo znižal za deželno klavnico cene mesa. Misli, da gre to tako lahko kot gre lahko zvišanje pristojbin za maše, pogrebe in druga duhovniška opravila. Mar naj bi se sprejel zakon po katerem bi se odpravila bera in druge drage cerkvene takse. Duhovščina naj samo obrestni plačuje od cerkvenega premoženja, kot jo morajo posvetnjaki plačevati od svojega in draginje ne bo več. Tako gre pa pri nas vse v črno malho, ljudje pa naj stradajo. Tudi največjega berača noben duhovnik zastoj ne pokoplje. Sedaj pa hočejo Lampe in klerikalci obrtnike že žive pokopati. Za mesarje tako ustanove deželno klavnico. Proti takim ljudem mora v deželi nastati tak odpor, da bo Lampe srčal s sedeža v dežel- nem dvorcu. Mesarji in drugi obrtniki pokažimo že pri prihodnjih volitvah v Trgovsko in obrtno zbornico, da se hočemo otestiti klerikalne komande in tistih ljudi, ki nas hočejo vse uničiti in ubiti. V boj torej, na delo proti klerikalcem!

Klerikalci so lahko hudi na gostilničarje. Klerikalci niso zastoj tako hudi na gostilničarje. Na zadnjem občnem zboru »Zveze gostilničarjev« je klerikalni kolovodja Kregar take slišal, da že cel teden hodi po Ljubljani z zavazanimi ušesi. Gostilničarji so na tem občnem zboru Kregarja kot predsednika takozvanega deželnega obrtnega pospeševalnega zavoda do nazega slekli. Dokazali so, da se tam- kaj na deželne stroške in za drag, z žuljavimi rokami obrtnikov zasluženi denar uganja naj- gršo, najnesramnejšo pristanost in korupcijo. Političen bojkot, ki ga je razglasila S. L. S. se baš v tem deželnem zavodu kaj posebno čuti. Gostilničarji se trudijo in pelhajo, da povzdigne- njo svoj stan, da privabijo v deželo tujece in da pospešijo razvoj našega zaostalega narod- nega gospodarstva. Vsaka dežela bi podpirala tako prizadevanje obrtnikov, pa naj bi bili že katerega koli političnega prepričanja. A kaj delajo klerikalci, kaj deželni odbor, deželni po- speševalni zavod? Uničiti, ubiti hočejo gostil- ničarje in njihovo stanovsko organizacijo. Klerikalci morejo, mečejo klerikalci gostilničar- jem pod noge polena. Iz odbora »Deželne zveze za tujski promet« so pometali gostilničarje, vanj so pa postavili kaplane in župnike. Niti poučnih tečajev gostilničarjev ne podpirajo. Samo ena resnica je, če gledamo postopanje in delo klerikalcev v naši deželi in ta je, da bodo spravili kmalu vse stanove na rob propada. Če bo šlo tako naprej bo cela dežela en sam farovž in en sam klošter, v njem se bode pa na stroške posvetnjakov mastila razna farov- ška golazen.

Poslanec Spinčič in ban Cuvaj. Kakor smo že poročali so hrvaški in srbski dijaki na Duna-

ju pozvali vse poslance, da naj prekličejo svoj podpis na vabilu k plesu dunajskih Hrvatov, ker je na ta ples pozvan ban Cuvaj. Prvi se je oglasil posl. Spinčič, ki je poslal predsedniku pripravljalnega odbora brzojavko, v kateri preklicuje svoj podpis. Pričakovati je isto tudi od drugih poslancev; kajti težko bo dobiti poslanca, da bi bil protektor prireditve, ki se je ude- leži ban Cuvaj.

Madjarizacija na Hrvaškem. Po zadnjem izkazu je na Hrvaškem in v Slavoniji 70 mad- žarskih šol. Največ jih odpade na Slavonijo, kjer se dela sistematično na to, da bi se ta ro- dovitna zemlja odtrgala od Hrvaške in priklo- pila direktno k Ogrski. Število otrok, ki obis- kujejo te šole znaša 11.000. Zalostno dejstvo pa je, da je od 390.117 šoloobveznih otrok na Hrvaškem 177.444 t. j. čez 40 procentov brez vsakega šolskega pouka.

Hrvaški listi priobčujajo danes veliko a- dreso, ki sta jo poslanc Sedarič in Zagorac oddala v cesarski kabinetni in v prestolonasle- dnikovi vojaški pisarni. Adresa vsebuje kratek zgodovinski pregled, karakterizira postopanje Ogrske napram Hrvaški, katero postopanje je tudi vzrok sedanjih nevzdržnih razmer. Spom- enica konča s prošnjo, da naj se naredi na Hrvaškem red, kar je pa v sedanjih razmerah mogoče edinole z vrnitvijo državne ustave in krajevne integritete.

Poročili se je danes g. Anton Kajfež, c. kr. sodnik v Velikih Laščah z gđ. Danico Kav- čič, hčerko predsednika okrožnega sodišča v pok. in dvornega svetnika gosp. Jakoba Kav- čiča.

Železničarja vrgel nekdo pod vlak. Dne 2. t. m. zvečer se je pripeljal v tovrnem vlaku s svojim bratom železničar Anton Mislej iz Na- brežine s tako zmečkanima rokama in noge, da so mu morali zdravniki odrezati obe roki in prste na eni nogi. Revež je povedal, da ga je nekdo v Nabrežini pod tovrni vlak sunil, ko je brzovlak peljal na postajo, da torej ne gre za nezdgo. Ker je bil tudi brat, ki se je med- tem bil že v Nabrežino vrnil, nekaj tajinstve- nega namigaval, so začeli zadevo preiskovati. Uslužbenici na nabrežinskem kolodvoru, ki so nesrečneža na tovrni vlak naložili, so rekli, da ga je vlak povozil. Mislej ima ženo in 6 otrok. Nahaja se v zelo nevarnem stanju.

Deset kilogramov težkega sulca je ujel te dni gospod A. Sever v svojem revirju pod je- zom v Mednu nad Ljubljano.

V sedmih urah z Dunaja v Trst. Iz Möd- lina poročajo, da se je poizkus z novim brzo- vlakom, ki ima železniški stroj in samo dva voza dobro obnesel. S tem brzovlakom se bo mogoče pripeljati z Dunaja v Trst v sedmih urah.

Mesto uradnega sluga je razpisano pri c. in kr. okr. glavarstvu v Radovljici. Certifikatisti oz. podčastniki z najmanj šestimi službenimi leti imajo vpsolati svoje prošnje do 2. marca t. l. na c. kr. dež. vlado v Ljubljani.

LJUBLJANA.

Danes dopoldne na shod k Mraku! Poli- tično in izobraževalno društvo za dvorski o- kraj priredi v nedeljo dne 4. t. m. ob 10. do- polodne javen društven sestanek za trgovce in obrtnike v salonu gosp. Valentina Mraka »Pri- starem Rimljanu« na Rimski cesti 4. Na dnevnem redu: Volitve v trgovsko in obrtno zbor- nico. Poročata gg. državni poslanec dr. Rav- nihar in Adolf Ribnikar. — Volilci, volike in somišljeniki, vsi na shod!

Občinski svet ljubljanski ima v torek dne 6. februarja 1912 ob šestih popoldne svojo re- dno sejo s sledečim dnevnim redom: 1. Nazna- nilo predsedstva. 2. Odobrenje zapisnika zad- nje seje. 3. Personalnega in pravnega odseka poročilo o dopisu mestnega magistrata glede izvolitve raznih odsekov ter direktorijev in pa zastopnikov občinskega sveta v razne korp- oracije. 4. Stavbnega odseka poročilo o prošnji Kranjske hranilnice za spremembo regulač- nega načrta kat. občine Gradišče glede ceste za novim nemškimi gledališčem. 5. Samostalni predlog občinskega svetovaleca dr. Josipa Pi- penbacherja glede ustanovitve državne realne gimnazije tipa v Ljubljani. — Na vspredu taj- ne seje so sledeča poročila: 1. Personalnega in pravnega odseka poročila. 2. Finančnega o- dseka poročila o četvero raznih prošnjah za po- dpre. 3. Obrtnega odseka poročila o prošnjah za razne obrtne koncesije.

Zahrtni napad. Ko je šel sinoči Anton Žgajnar, 20letni mesarski pomočnik domov iz Kramarjeve gostilne, je nenadoma pritekel za njim nek neznanec in ga dvakrat sunil z nožem v hrbet. Žgajnarja so prepeljali v bolnico.

Poskušen samomor. Sinoči je prišla 25let- na kuharica Marija Sturmova, rodom iz Weit- hofena s svojim ljubimcem v navskrižje, kar jo je tako užalilo, da je šla iz Ahacljeve ceste na- ravnost na sv. Petra nasip, kjer je slekla jopi- co, odložila klobuk in bo ter skočila v vodo. To pa je videl O. Črtalič od 17. pešpolka, ki je takoj priskočil Sturmovi na pomoč in jo otel gotove smrti. Poklicali so rešilni voz in jo pre- peljali na opazovalni oddelek.

Čudno vreme imamo zadnji čas, zlasti pa smo ga imeli včeraj. Človek ne ve, ali je sve- čan ali april, bliska se, grmi, treska, dežuje, sneži, zmruže, videti je nekako, da smo res v predpustnem času in da ne nore le ljudje, ampak tudi vreme.

Restavracije »Narodnega doma« in ka- varyno »Narodna Čitalnica« prevzame z dnem 6. februarja t. l. gospa Marija Dražilova, so- progna v slovenskih krogih dobroznane g. Ivana Dražila. Več v današnjem inseratu.

Umrli so v Ljubljani, Marija Debevec, hči železniškega sprevodnika, 7 mesecev, Sv. Martina cesta 7. Apolonija Vrhovec, postrež- nica, 74 let, Breg 4. Marija Serše, žena napove- dovalca pogrebov, 64 let, Poljanska cesta 47. Marija Strniša, zasebnica, 66 let, Kapitelška ulica 11. Karolina Pristov, molarjeva vdova, 74 let, Poljanska cesta 23. Josip Bokan, zaseb- nik, 90 let, Ilirska ulica 21. Nadica Sever, urad- nikova hči, 16 mesecev, Franca Jožefa cesta 16. — V deželni bolnici: Frančiška Cesar, hiš-

na posestnica, 41 let. Ignacij Uhi, zasebnik, 60 let.

Tujci v Ljubljani. Dne 2. svečana: Dr. Fr. Mathias, c. kr. okrajni glavar, Krško. — Ni- kola Kardieff, uradnik, Sofija. — Arnold Meis- sner, trgovec, Brno. — Davorin Sladonia, spedi- dit. Pulj. — Dr. M. Vasmer, vseučiliški docent, s soprogo, Petrograd. — Mühlrad, Rosenberg, Rast, Neuberg, Graf, Weiss, potniki, Dunaj. — Dr. Fran Ogrin, vlad. concipist, Črnomelj. — Jos. Klofutar, tovarnar, Tržič. — Martin Fre- ce, trgovec, Bizeljsko. — Dora Pehani, gostil- ničarska hči, Žužemberk. — Ema Gregorič, davč. viš. upravitelja soproga, St. Jernej. — Franjo Küssel s soprogo, sodnik, Žužemberk. — A. Lutman, posestnik, Bilje. — Fr. Schweiger, davčni asistent, Senožec. — Vinko Kolšek, notar, Šoštanj. — M. de Jong, B. Spaan, arti- stki, Gravenhage na Nizozemskem. — K. Mu- ley, zasebn., Vrhnik. — Anton Kajfež, sodnik Vel. Lašče. — Ferd. Gaspari, vet. nadzornik v pok., Postojna, Baron Rehbach, generalni ma- jor, Gradec. — Rahne, posestnik, Kamnik. — Ivan Povše, usnjari, Mokronog. — Majcen, asi- stent, Poljčane. — Ivan Pirnat s soprogo, tr- govec, Celje. — Val. Lovišček, posestnik, Kan- al. — Ivan Kregar, posestnik, Vrbovo.

Kinematograf »Ideal«. Popoldanski spored za nedeljo in ponedeljek. Pri Muru tih. (Pre- krasen naravni posnetek v barvah.) Little Hans, lovec na roparske živali. (Velekomično.) Junakinja iz leta 1864 (Zgodovinska drama.) Gg. Rell, umetnika z obroči. (Varietna slika.) Moru, detektiv. (Velekomično. Igra gosp. Prin- ce.) Večeren spored od 7. do pol 9. in od pol 9. do 10. V nedeljo od 6. do pol 8., od pol 8. do 9. in od 9. do pol 11. ure. Ako umrje ljubezen. (Moderna senzacijska drama iz življenja, firme Nordiskfilm Co.) 1000 m in pet novosti iz po- poldanskega sporeda. Dne 12., 13. in 14. febr. 1912: Tripolis (Vojni posnetki. — Okoli 1500 metrov dolg film, Prizori iz vojne, Boj pri Bir Tobrasu. — Predavanje traja poludruge ure.) V torek, dne 6. februarja: Iz serije Aste Nielsen: Izdajalka, dramatični prizor iz vojne.

Vremensko poročilo. Dne 3. svečana pred. Stanje barometra v mm: 709.5. — Tempera- tura v C stopinj: 4.2. — Jug. zah. veter.

DRUŠTVA.

Podružnica Ciril- Metodove družbe na Viču priredi v soboto dne 10. svečana običajno zimsko veselico v vseh prostorih gostilne »pri Končanu«. Veselica bode največja, kar jih je bilo letos na Viču. Posebno lepe bodo deko- racije.

Narodna čitalnica v Celovcu priredi veli- ko predpustno veselico v sredo, dne 7. febru- arja 1912 v veliki dvorani hotela Trabesinger. Pri plesu svira vojaška godba c. in kr. 17. peš- polka v Celovcu. Začetek ob 8. uri zvečer.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca januarja 1912 sledeči promet i. s.: Prejemki: a) redni dohodki: Prispevki nabiralnikov 1914 K 39 v, prispevki podru- žnic: Kranjsko 2110 K 73 v, Stajarsko 725 K 94 v, Koroško — K, Primorsko 1843 K 04 v, skupaj 4679 K 76 v, razni prispevki 6679 K 34 v skupaj 13.300 K 49 v. — b) Izredni dohodki: Prispevki za obrambni sklad 2574 K 91 v, skupaj 15.875 K 40 v. — Izdatki: a) redni izdatki: Plače, rem. učit. osebju, razni raču- ni itd. 8369 K 35 v, b) izredni izdatki: Nalo- žitev na glavnico, ozir. obrambni sklad 2321 K 91 v, skupaj 10.691 K 26 v, torej prebitka 5184 K 14 v. — Pri obrambnem skladu nalo- ženi zneski in zapadle obresti so nedotakljivi glavnicata toliko časa, dokler ne dosežejo vplačani zneski 200.000 K.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala gđ. Jelica Grisold 8 K, katere je nabrala v veseli družbi v restavraciji Grisold. — Gđ. Lojzika Posebova je nabrala ob 40letnici g. Steg- narja v »Narodnem domu« v Mariboru 38 K. — Ob godovanju Pavlice in Pavleta so nabrali njuni častilci v gostilni pri Marčanu za družbo sv. C. in M. 7 K 60 v. — Splošno slovensko žensko društvo v Ljubljani je vplačalo za »ka- men« 206 K 54 v, iz nabiralnika pa pridelek 9 K 51 v. — G. Ant. Gnus, nadičitelj na Dolu, je poslal 10 K s sporočilom: »Nabrala jih je Stana Gnus na fantovskem večeru, ko je naš Franc slovo jemal od dolsko - hrastniških samcev«. Hvala iskrena!

Najnovejše vesti, telefonska poročila.

VODNOGOSPODARSKI ODESK.

Dunaj, 3. februarja. Vodnogospodarski pod- odesk alpskih dežela je sklenil v svoji včeraj- šnji seji, da se nova seja skliče 22. februarja, takrat se predložijo referati tudi onih dežela, ki tega doslej še niso storile, v ti seji se bodo ob- ravnavale tudi vodnogospodarske kompenza- cije za Dalmacijo.

HRVAŠKI PLES.

Dunaj, 3. februarja. Vsled pritiska javno- sti je pripravljalni odbor hrvaškega plesa brzo- javno naznanil banu Cuvaju, da preklicuje svo- je vabilo na ples.

ČRNOGORSKI KRALJ V OPATIJI.

Opatija, 3. februarja. Na potu v Rusijo se je danes tukaj ustavil črnogorski kralj Nikita in princ Peter, nastanila sta se v hotelu Ste- phanie.

MILOVANOVIČEVA DEMISIJA.

Belgrad, 3. februarja. Kralj Peter je sprejel demisijo Milovanovičevega kabineta. Komu da poveri sestavo novega se še ne ve, a skoro go- tovo pride na površje zopet Pašič.

PORTUGALSKA.

Lizbona, 3. februarja. Razkrinkanje vodi- teljev štrajka, ki so bili v zvezi z monarhisti je razburilo prebivalstvo do skrajnosti. Prebival- stvo, ki je poprej simpatiziralo z delavci, na-

stopa proti njim. Včeraj so v Lizboni delavci, ki so bili večinoma zapeljani po svojih vodite- ljih, nehali s štrajkom in začeli z delom, tako da so danes že skoro vse tovarne začele z obratom.

SRBSKO POSOJILO.

London, 3. februarja. Angleška vlada je sklenila, da da Srbiji na račun posojila predur- jem v znesku 7000 pfuntov šterlingov. Vse po- svojilo financirata Rusija in Anglija.

KONEC DINASTIJE MANDŽU.

Peterburg, 3. februarja. Princi dinastije Mandžu so podpisali svojo odpoved in se odre- kli vsakim pravicam do prestola.

RAZNO.

Najcenejši zdravnik. Na Angleškem, v Lon- donu živi zdravnik Pelly, znan po imenu »Three- pense-Doktor« ali po naše zdravnik za 30 vi- narjev. Ta posebnost ne računa za obisk več kot trideset vinarjev in ima celo armado svojih pa- cientov. V preteklem letu je bil pregledal 80.000 bolnikov, kar je toliko, kot 220 na dan. Vendar so vsi pacienti in njihov zdravnik — zadovo- ljni — kot se kaže, je menda tudi veda le pred- met trgovine, samo znati je treba.

* Turški parnik se je potopil. 28. m. m. je butnil v Batumu turški parnik »Lasistan« v belgijski parnik »Apsejeron« in se tako po- škodoval, da se je v kratkem potopil, vendar je bila posadka — 11 mož — rešena.

* Italijanski natakari — kitajski general. Luigi Savaldi je bil pred leti natakari v Bre- sciji, ko pa je odslužil svoja vojaška leta pri italijanski mornarici odšel je po svetu in do- bil službo kot prvi natakari v nekem hotelu v Šanghaju. Te dni pa je pisal svojim ljudem v domovino jako lepo pismo, v katerem pravi: Hotel, kjer sem bil uslužben, sem zapustil. Voditelji kitajskega ustaškega gibanja so mi namreč preskrbeli boljšo službo. Zvedeli so namreč, da sem služil deset let pri italijanski mornarici, vprašali so me, ako se čutim zmož- nega, da prevzamem izvežbanje vojaških no- vincev; ko sem prevzel in izvršil to šolo, so mi izročili bataljon vojakov, ki ga bom vodil pri napadu na Peking, za to svoje delo dobim 600 taelov, to je nekako 2154 K avst. veljave mesečno. Ako bodo moji poveljniki z menoj zadovoljni zvišajo mi plačo na 1000 taelov (K 21.540). Ako bom v bitki ranjen, dobim 10.000 taelov (K 35.900) odškodnine, ako pa padem v boju izplačajo moji rodbini 50.000 ta- elov (K 179.000). Ako zmaga republikanska vojska, dobim od republikanske vlade nagra- do v znesku 100.000 taelov (K 359.000) in na- meščen bom kot visok dostojanstvenik v novi državi. Vse te pogoje so mi napisali in pot- rdili voditelji republikanskega gibanja in mi iz- ročili tudi uniformo kitajskega generala. Tako je napravil natakari precej lepo kariero, akoravno še ni popolnoma gotovo in vise obljube republikanskih generalov še precej v zraku.

* Ferrerjeva zapuščina. Ker je najvišje so- dišče izreklo, da je bil Ferrer popolnoma po ne- dolžnem usmrčen in da ni sodoval pri onih zločinih, zaradi katerih so ga obdolžili in ob- sodili, nastane tudi glede njegove zapuščine katero je država konfiscirala preobrat. Najvi- šje vojno sodišče, ki se je največ pečalo z nje- govimi procesom se je odločno izreklo za to, da se izroči njegova zapuščina njegovim za- konitim dedičem. Klerikalni listi so seveda vsi besni vsled tega

Kolikokrat naj se ženska omoži!? Prav čudne nazore, ali pa prav nič čudne, izražajo o tem razne dame iz »novega sveta« Amerike, kjer so zakoni nekoliko bolj pocieni, kot pri nas. Ven- dar po mnenju evropskega filistra iz vseh teh nazorov in iz vsega logičnega zaključka žens- kega ameriškega ženskega vprašanja ne veje drugo, kot le strast po življenjskih nasla- dah, po uživanju, prava »ljubezen«, ki tudi pri nas — govorimo odkritosrčno — nima pravza- prav nobene prave cene in veljave, in ona »sim- patija«, ki je na jeziku vsakemu zaljubljenemu, ne temelji pri Amerikankah na zanesljivem poj- movanju. Pa pustimo vse ugovore, ki jih ima- mo mi proti razvadam in lepim navadam, mo- dernim olupšavam našega življenja v tej doli- ni večnih solza, pa si nekoliko oglejmo nazore teh žen. Jedna teh Američank zanikuje vsaka- kor ono lepo praktično stran vdovinega zaka- na, da se jo s tem obrani pred vsakojakimi skrbmi in se te naloži na rame »slabeje« polovi- ce in trdi, »da posurovi značaj ženske, ako se večkrat omoži, in s tem zgubi oni fini čit stvo- vanje, ki je lastno le ženskam«. (Op. stavca: zlasti če natepava svojega moža z burkljami.) Druga, neka baronica, pa svetuje ženskam, naj se le večkrat omoži, naj menjajo može, in tako najdejo kako osebo drugega spola, ki bo vsaj deloma, če že ne popolnoma odgovarjala onemu idealu, ki si ga je predstavljala ženska v lepim mladostnih sanjah. — Naravnost neokusno pa je mnenje neke igralke, ki smatra zakon za ne- kako loterijo in pravi, »naj se ponesrečeni po- izkus tolikokrat ponovi, da se navsezadnje za- dene terno in dobi moža, na katerega strani ji je preskrbljeno neskrbno in z vsemi sladkostmi oslajeno življenje, pa magari naj se s tem uniči tudi nebroj moških src«. — Sicer neusmiljeno, ampak praktično načelo!

Premetena goljufiga. Pariška in londonska policija se peča s premeteno goljufigo, ki sta jo izvršili dve dami, o katerih po storjenem zloči- nu ni nobenega sledu. Prevarena znaša nad pol milijona frankov. Pred nekaj časa prišla je k ne- kemu pariškemu zlatarju elegantna dama, ki si je nakupila dragocenosti za več tisoč frankov, katero vsoto je poravnala v gotovini. Rekla mu je tudi, da posreduje nakup draguljev in zlatnine za najodličnejše pariške in londonske dame, ter opozarjala trgovca, da naj jo poslu- ži vedno z najboljšim blagom, ker le na ta na- čin more ostati njegovalna stalna odjemalka. Ma- lo časa na to prišla je zopet k zlatarju ista da- ma, nakupila nekaj dragocenosti in jih tudi pla- čala. Čez nekako teden dni pa pride zopet k

zlatarju izbere si briljantov ter nakitov za vsoto 200.000 frankov. Tedaj pa mu reče, da nima te vsote na razpolago, da mu pa pošlje denar takoj iz Londona, kamor mora odnesti ves nakit. Zlatar je pristal nato, in res v par dnevih je dobil iz Londona ček katerega je neka pariška banka brez obotavljanja izplačala. Tako je dobival zlatar iz Londona še večkrat naročil, pošiljal je blago v London, a vedno dobival točno denar. Nekega dne pa je izostala večja pošiljka denarja, trgovec je večkrat pisal, a ni dobil nobenega odgovora. Zato se je napolil v London, seboj pa je vzel predragocen briljanten nakit vreden 500.000 frankov. V Londonu je šel na stanovanje dame, kjer jo je res našel v najelegantnejšem delu mesta, pri nji je bila še ena dama, katero je prva predstavila kot eno odjemalk dragocenih nakitov iz New-Yorka. Ta dama jim je povedala, da denarna pošiljka še ni dospela iz New-Yorka, da jo pa pričakuje v najkrajšem času. Peljala je zlatarja v neko londonsko banko, kjer so mu povedali, da je ta banka posredovala vso kupčijo, ker je dobivala iz Amerike denar za kupljene dragocenosti in ga potem redno nakazovala po neki pariški banki trgovcu. Zlatar je bil seveda popolnoma pomirjen, takoj drugi dan je prišel zopet v stanovanje obeh dam, kjer jima je ponudil svoj dragoceni nakit za 500.000 frankov naprodaj. Dami sta se v začetku branili, da kupita ta nakit, a nazadnje sta se odločili, da ga vzameta, a plačata skupno s prejšnjo vsoto, tako bo račun znašal nad 600.000 kron. Zlatar je bil zadovoljen in se je odpeljal v Pariz; čez nekaj dni pa dobi od dam nakaznico za pariško banko. Ko gre tja po svoj denar, mu tam povedo, da je nakaznica ponarejena, da sploh ni položena nikakega denarja. Mož je obvestil londonsko policijo, ki je šla takoj v stanovanje obeh dam, ki sta pa neznano kam izginili, tako da se do danes ni o njih nikakega sledu.

Zabranjena odveza. »Neue Freie Presse« prinaša zanimiv članek o vmešavanju duhovskih oblastnih v postopanje o ločitvi zakona. Lepega dne dobi žena, koji zakon se je pred dunajskim deželnim sodiščem ločil, povabilo svojega župnika, ki jo je pri njenem pohodu sprejel z očitki, da je opustila zaprositi posredovanja duhovske oblasti pri nameravani ločitvi zakona in hotel ubogi ženi natveziti, da je radi tega ločitev, ki jo je izreklo sodišče, neveljavna ter jo pregovoriti, da se z možem spravi. Toda ne še dosti; v to interno zakonsko zadevo se je omešal tudi nadškofijski ordinariat ter ženo pozval na zaslišanje. Ker se temu pozivu ni odzvala ji je nadškofijski ordinariat sporočil, da se ji **odreka odveza.** Ne le prizadete osebe, vsakega tresno mislečega človeka se mora polastiti ogorčenje, da se vmešava v tako že itak nad vse neprijetno afero uboge žene, duhovnik, ki ga ni nihče intervencije prosil. **Po dolgih in težkih bojih se je izrgalo cerkvi iz rok zakonsko sodstvo.** Najde se pa duhovnik, ki skuša v svesti si naraščajoče moči cerkve, že rešeno zadevo znova pregrevali in se postavlja celo na stališče, da bi žena morala predno je zaprosila pri sodišču za ločitev, prositi njega za posredovanje.

Izven vsake diskusije je pač, da je duhovnik absolutno nesposoben posredovati v taki zadevi, ki posega globoko v ljubezensko in spolno življenje dveh ljudi. Naj bo li posredovalec mož, ki mu njegov stan prepoveduje, da bi poznal družinsko življenje, ki mora ostati ne le neoženjen, ki je celo obljubil večno devišstvo, mož, ki bi ga morala žena, predno mu lahko potrdi svoje težnje predvsem poučiti o vseh pravnih pojmih zakonskega življenja, če seveda ni vsled kakega slučajnega prestopka svoje deviške obljube za tak poduk nepotreben postal. Tak mož naj bi imel dovolj spretno roko, da reši tako globoko idoča in tako dalekosežna vprašanja. Tak mož bi sejal le nesrečo in zlo. Direktno v nasprotje s pri nas obstoječim zakonom se pa postavlja nadškofijska sodišča, ki hoče poslovati kot konkurenčno duhovno sodišče poleg naših posvetnih sodišč. Če bi se bila ta žena, prestrašena po grožnji večnega pogubljenja, zbala za svojo dušo in če bi bila tako verna, da bi jo omehčala groza pred peklenškimi mukami, je gotovo, da bi bila duhovna oblast od nje vzela vse, kar bi lahko. Vrnila bi se bila gotovo tudi k možu v svojo največjo nesrečo, v življenju, ki ga duhovnik ne pozna in ki mu je tudi deveta briga. Ta slučaj osvetljuje grozečo moč temne sile, ki žavljenju tuja, posega v življenje, ki bi bila nevarna, če bi jo vodili najčistejši nameni v njenih ukrepih, in tim nevarnejša, ker jo vodi na njenih potih le pohlepnost po moči.

Poraba premoga in podnebje. Na podlagi podatkov, ki so jih dale meteorološke pisarne Združenih držav, je prišel ameriški inženir Bolton do mnenja, da mora gorkota, ki je razvija neprestano kurjenje s premogom in izpuhteva v zrak, polagoma vplivati na podnebje Novega Jorka in okolice. Bolton cení težo premoga, ki ga vsako leto porabi milijonsko mesto, na 19 milijonov ton in na 440 ton težo premoga, ki bi ga morali pokuriti, da bi proizvedli gorkoto kakor jo ima pet milijonov ljudi. Od leta 1870, pada toplota Novega Jorka vedno redkeje pod — 17 stopinj Celzija, in to zmanjšanje gorkote se popolnoma vjema s povečanjem porabe premoga. Obenem tudi naraščajo število jasnih dni leta in zlasti po zimi vedno manje dežuje in sneži.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 3. februarja 1912.

Termin.

Pšenica za mesec april 1912	za 50 kg	11.95
Pšenica za mesec oktober 1912	za 50 kg	11.11
Rž za mesec april 1912	za 50 kg	10.60
Koruza za mesec maj 1912	za 50 kg	8.62
Oves za mesec april 1912	za 50 kg	10.01

Kupujte „Dan“!

Izvod samo 6 vinarjev.

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo od 3. do 10. februarja 1912.

	Cene v kronah	
	od	do
1 kg govejega mesa I. vrste	1.80	2.00
1 „ „ „ II. „	1.60	1.80
1 „ „ „ III. „	1.20	1.70
1 „ telečjega mesa	1.60	1.80
1 „ prašičjega mesa (svežega)	1.72	1.92
1 „ „ (prekajenega)	1.90	2.00
1 „ koštrunovega mesa	1.50	1.60
1 „ masla	2.50	2.60
1 „ masla surovega	2.40	2.50
1 „ masti prašičje	2.00	2.12
1 „ slanine (špeha) sveže	1.70	1.90
1 „ slanine prekajene	1.90	2.00
1 „ sala	1.80	1.90
1 „ čajnega masla	3.27	—
1 „ margarinkega masla	1.90	—
1 jajce	—	0.08
1 liter mleka	—	0.20
1 „ posnetega	—	0.08
1 „ smetane sladke	—	0.10
1 „ kisle	—	0.10
1 kg medu	1.40	1.60
1 piščanec	1.30	1.60
1 golob	—	0.44
1 raca	2.60	2.80
1 gos	6.00	6.50
1 puran	7.00	7.50
100 kg pšenične moke št. 0	36.60	—
100 „ „ „ 1	35.20	—
100 „ „ „ 2	35.80	—
100 „ „ „ 3	35.00	—
100 „ „ „ 4	34.30	—
100 „ „ „ 5	33.60	—
100 „ „ „ 6	32.60	—
100 „ „ „ 7	30.00	—
100 „ „ „ 8	25.00	—
100 „ koruzne moke	—	47.00
100 „ ajdove moke I. vrste	—	45.00
100 „ „ II. „	—	32.00
100 „ ržene moke	—	28.00
1 liter žizola	—	0.32
1 „ graha	—	0.30
1 „ leče	—	0.30
1 „ kaše	—	0.22
1 „ ričeta	—	0.22
100 kg pšenice	24.00	—
100 „ rži	22.00	—
100 „ ječmena	19.00	—
100 „ ovsu	21.50	—
100 „ ajde	22.00	—
100 „ prosa belega	19.20	—
100 „ koruze stare	21.00	—
100 „ „ nove	19.50	—
100 „ krompirja	9.00	9.50
100 „ činkvantina	22.00	—
100 „ sena	5.50	6.50
100 „ slame	5.00	6.00
100 „ stelje	2.00	2.10
100 „ detelje	6.50	7.00
Cena trdemu lesu za m ³	9.50	10.00
Cena mehkeemu lesu za m ³	8.00	8.50

Gostilniške prostore

se odda v najem za majev termin na Turjaškem trgu št. 1., bivši „Katoški dom“. Vpraša se istotam v gostilni, ali v pisarni Filipa Supančiča, Subiceva ulica 5. 110

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pis-menju vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglasih ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znakah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Stanovanje z dvema sobama išče mirna stranka za majnik. Ponudbe pod: »Zadovoljnost« poštno ležeče, Ljubljana.

Proda se lepa pritlična hiša v mirnem kraju mesta, pripravna za vsako obrt. Natančneje v »Prvi anončni pisarni«. 80—3

Trgovski uradnik išče od 6. ure zvečer dalje primerne službe. Ponudbe sprejema Prva anončna pisarna. 108

Ivan Kraiger

umetni brusar in trgovec jeklenih izdelkov v Ljubljani

Židovska steza št. 10

se slavnemu občinstvu prav toplo priporoča.

Specialna trgovina

finih ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani, Židovska ulica 5.

Predtiskarija. — Tamburiranje. — Montiranje. — Plisiranje.

Štampilje
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj kavčukovih štampilj.
Ljubljana, Stari trg št. 20.
Ceniki franko.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —
Prešernova ulica št. 5.
največja zaloga moških, damskih in otroških čevljev, čevljev za lawn-tenis in pristnih goisserskih gorskih čevljev.
Elegantna in jako skrbna izvršitev po vseh cenah.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Rez. fond nad K 8,000.000. K 800.000.

Stritarjeva ulica št. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

odprla vratica, na katera je bila naslonjena in sladko zaklicala:

— Imperija!... Lepa moja Imperija!...
V slabo razsvetljeni sobici je Nevers prepaden zapazil divjo zver, elegantno in grozno; leno se je pretegnila na prednjih šapah, stresla se po celem životu in bila z enim skokom, z zijajočim gobcem in z naperjenimi kremplji pri Izabeli... Imperija!... tigrinja ljubljena Izabele Bavarske!

V hipu je ležala ob nogah. Ivan Neustrašeni je izdril meč. Bil je mrtvaško bled. Pa zgrozil se je: »Če opešam le za hip, me ubije najprvo s svojim pogledom in nato me vrže tej zveri!...«

Izabela ga je preletela od nog do glave in se nasmehnila.

Poleg nje je ležala zver, stegnjena po dolgem in molila vlažni gobec proti Ivanu Neustrašenemu in njena vroča šapa se je kadila v sivem, lahkem dihu.

— Poglej ga! je rekla Izabela z nenavadno milobo. Najin prijatelj je. Pojdi sprjazni se z njim...

Tigrinja je spustila glavo, vzdignila se, zakopala kremplje v tla in zamolklo tulenje se je zaslišalo. Obotavljala se je. Hipoma pa je uprla progasto glavo in lesketajoče se oči v Neversa. Izabela je ponovila:

— Prijatelj je, ti pravim... Pojdi in sprjazni se z njim... urno... sicer se ujemim...

Nevers ni čutil več bitja svojega srca. Hotel bi bežati, pa bilo mu je nemogoče napraviti korak. Tigrinja ga je gledala nekaj hipov, nato se je prihulila, splazila se, in se z renča-

nimi železnimi konicami; spoznal je ena izmed vrat Hiše Saint-Pol in v spomin so mu prišle vse grozne pripovedke, ki jih je slišal šepetati, kadar se je spregovorilo to ime. Strepetal je... Poveljnik je zakričal, se imenoval, dal geslo in kmalu je požrl celo tropo obok, ki je bil medlo razsvetljevan od brleče luči. Hardy je imel vtis, da je stopil v grob in da se ne odpro nikdar več vrata, ki so se škripajoč zaprla. In na rame mu je sedel leden strah, hotel se je zoperstaviti, oprostiti se... pasiloma so ga odvlekli.

IX.

Imperia nastopi.

Ivan Neustrašni je spremil kraljico Izabelo do Hiše Saint-Pol, prekoračil z njo dvorišče in vrtove, da sta dospela v njeno palačo. V veliki galeriji z dvojnimi stebrovjem je šla pred njim, lahko se zibajoč in iz kapuce, ki je zdrknila na ramena se je vsipalo zlato njenih las. Občudoval jo je, kakor vulkan Nevero. V tej nasilni naturi, ki je bila nedostopna za mračno poezijo kraljice, so se vzbujala divja poželjenja. V sencih mu je bilo, oči so se mu kalile. Pograbiti jo je hotel nenadoma, s pestjo krotilca, zgnesti to telo v svojih rokah in kričati: Tvoj gospod sem!... Ko sta dospela v njeno spalnico, se je kraljica hipno obrnila in ga videla zmedenega, plamtečega in pripravljeneza za nasilje. Izabela se je smehljala. S takim smehljajem je motrila divjo zver v kletki, v katero se paznik ni upal; ona pa je vstopila v kletko, kjer so se plazili tigri; z

